

Handläggare
Jacky Cohen

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
Sammanträde 140410

Svar på skrivelse avseende giffri förskola

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen anses besvarad.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Eva Broström
avdelningschef

Bakgrund

Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios (V) föreslår i bifogad skrivelse (bilaga) att förvaltningen undersöker huruvida någon från Östermalms förskolor - privata eller kommunala - ingår i undersökningen samt undersöker huruvida förskolor som är ”Grön Flagg-certifierade eller motsvarande finns med i tänket kring stadsdelens utvecklingsarbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Barn och Ungdoms avdelning.

Ärendet

Om deltagande i undersökning

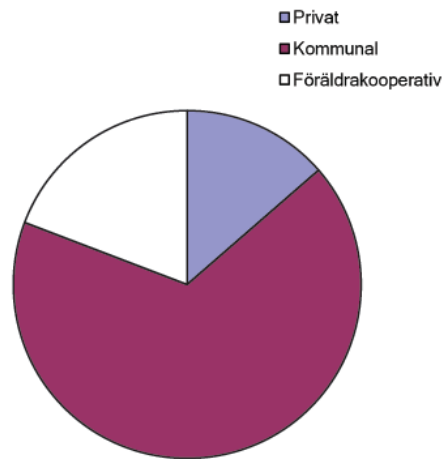
På frågan om Östermalms förskolor deltagit i inventeringen svarar Naturskyddsföreningens koordinator för föreningens kemikalienätverk att så inte är fallet.

På frågan om hur urvalet gjordes svarar koordinatören att aktiva medlemmar inom Naturskyddsföreningen har fått anmäla sitt intresse för att genomföra inventeringen. Valda medlemmar har därefter utifrån eget val kontaktat enskilda förskolor. Ingen provtagning gjordes dock utan i stället inventerades prylar som fanns på förskolan och som har kända hälsorisker.

Nedan en bild över andelen kommunala, kooperativa och privata förskolor som inventerats.

Typ av förskola

I inventeringen är förskolorna till 14 % privata 67 % kommunala och 19 % kooperativa. De är byggda mellan år 1886 och 2013.

Figur 1. Typ av förskola som inventerats. Privat: 14 %; Kommunal: 67 %; Föräldrakooperativ: 19 %.

Barn och Ungdoms avdelning har tagit del av Naturskyddsföreningens rapport. Naturskyddsföreningens rapport innehåller exempel på checklistor som skulle kunna underlätta Östermalms förskolors egna kartläggningar. Rapporten har vidarebefordrats till förskolecheferna med rekommendation att ta del av resultaten som presenteras samt av de frågor som ställs till de förskolor som ingått i undersökningen.

Om Grön Flagg

Verktöget och certifieringen - Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent. Det främsta uppdraget är att minska nedskräpningen, främja återvinningen och verka för individers och organisationers miljövårdsansvar. Detta görs genom att miljöutbilda barn och ungdomar genom skolnätverket för hållbar utveckling - Grön Flagg. Barn och unga arbetar aktivt med hållbar utveckling samtidigt som man arbetar mot mål och riktlinjer i läroplaner. Håll Sverige Rent stöttar de anslutna förskolornas arbete genom tips och idéer på Håll Sverige Rents webbplats och anordnar utbildningar och informationsträffar.

Att vara med i Grön Flagg innebär att hela verksamheten på förskolan inbegrips på något sätt. Alla på förskolan måste informeras och man ska se till att beslutet att ansluta förskolan blir väl förankrat. Alla föräldrar involveras i arbetet. Alla Grön Flagg-förskolor ska ha en kontaktpolitiker. Ansvar för Grön Flagg vilar på flera och därför krävs att ett Grön Flagg-råd med bred representation bildas.

Förvaltningens synpunkter

Mycket händer¹ inom detta för barnens hälsa mycket viktiga område. Det är välkänt att leksaker och andra produkter som barn kommer i kontakt med

dagligen, kan innehålla skadliga kemikalier. Det är därför angeläget att fortlöpande arbeta för att minska barns exponering för farliga ämnen i varor.

Förvaltningen har tidigare uppmärksammat och beskrivit i svar till skrivelser vad som görs och vilka hänsyn som kan tas inom ramen för förskolornas uppdrag. Förvaltningen menar att informationen om farliga ämnen i varor behöver förbättras för att möjliggöra säker hantering och stödja förskolornas val av produkt.

En översiktlig genomgång av propositioner, promemorior och verksamhetsplaner från ansvariga myndigheter visar att flera insatser görs och att åtgärder vidtas inom det här området.

- I samband med att kommunfullmäktige tog beslut om miljöprogrammet (2012-01-30, § 14, utl. 2011:171, Dnr 303-1207/2010) fick därför miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till kemikalieplan för Stockholm.
Den föreslagna kemikalieplanen ”är skriven med ett fokus på barns exponering”. Det är gjort utifrån samma bedömning som görs av bland andra Kemikalieinspektionen och Miljömålsberedningen nämligen att barn och ungdomar är särskilt viktiga grupper att skydda från farliga kemiska ämnen. De åtgärder som har tydlig inriktning på barns exponering finns också sammanfattade i avsnittet - Prioriterat område: Barns vardag”.
- I regeringens kemikalieproposition 2013/14:39 ”På väg mot en giftfri vardag” beskrivs ett antal insatser som ska minska exponeringen av farliga ämnen gentemot människor och miljö. Särskilda kemikaliereregler för textilier tas fram på EU-nivå, med särskild hänsyn till barn. I propositionen föreslås full implementering och förstärkning av EU:s s.k. Leksaksdirektiv.
- Kemikalieinspektionen har på uppdrag av regeringen tagit fram en handlingsplan för en giftfri vardag. Den kan användas som underlag för att göra större undersökningar i förskolemiljön. Under 2014 fortsätter arbetet med att ta fram kriterier för upphandling i förskolan så att de som köper in saker till förskolor kan få råd om varor och hur de kan ställa krav vid inköp.

Förvaltningen menar att resultatet av detta arbete förhoppningsvis kommer att underlätta förskolornas interna kontroller över redan inköpta produkter och även planerade sådana.

Grön Flagg

Modellen Grön Flagg² knyter an till läroplanens områden om barns inflytande och miljömålen. Arbetet läggs upp systematiskt. Förskolan beskriver i en handlingsplan vilka områden inom hållbar utveckling verksamheten ska utvecklas och vilka teman man vill arbeta med. Hur arbetet organiseras, kopplas till läroplanen och hur det synliggörs och kommuniceras beskrivs också. På samlingar kan barnen utöva ett inflytande över planeringen och ta beslut kring hur arbetet ska gå vidare. Barnen reflekterar kring upplevelser och aktiviteter. Barnens åsikter, intressen och idéer fångas upp kontinuerligt. Arbetet följs upp regelbundet genom fastställda nyckeltal inom de olika teman som ingår i verktyget. Det som gjorts beskrivs och dokumenteras för att synliggöras och arbetet sprids genom kontakt med omvärlden.

Förvaltningen noterar att verktyget Grön Flagg ställer krav som förutsätter stor tidsåtgång och en på förskolenivå tydlig styrning.

Å andra sidan visar förvaltningens systematiska uppföljningsarbete genom åren visat att det arbetsätt som kännetecknar verktyget Grön Flagg genomsyrar miljöarbetet i flertalet av Östermalms förskolor. Miljöfostran för stadsdelens barn är en naturlig del i verksamheten. Mycket av det som görs är resultatet av ett konsekvent miljötänkande i stadsdelens förskolepedagogik. Verksamheten bygger på en gemensam upplevelse, som pedagogerna sedan knyter kunskap till.

Förhållningssättet och de metoder enligt läroplanens uppdrag som tillämpas i stadsdelens förskolor idag ligger väl i linje med dem i Grön Flagg modellen. Läroplanen för förskolan, de prioriterade områdena i stadens budget 2014 som preciseras i Stockholms stads förskoleprogram, ger förskolan ett pedagogiskt uppdrag inom miljöområdet som ligger nära den pedagogiska inriktningen i verktyget Grön Flagg.

I stadsdelens miljöprogram för stadsdelens förskolor uppmanas stadsdelens förskolor att arbeta med miljöfrågor och strukturera miljöarbetet utifrån en målinriktad och systematisk utvecklingsmodell för miljöfrågor i linje med verktyget - Grön Flagg.

Rent strategiskt kan ett samarbete med landets största skolnätverk – Grön Flagg i syfte att utbyta erfarenheter vara meningsfullt.

Bilaga: Skrivelsen